

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Dr. Cevdet YILMAZ)
Özel Kalem Müdürlüğü

7/9669

Sayı : B.02.0.011/0936

22/10/2009

Konu: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 07/10/2009 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8390 -14020/ 7/9669-15973/34675 sayılı yazısı.

b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 09 Ekim 2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-160-43/4049 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazıyla Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/9669 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

EK: Soru Önergesine ilişkin cevap (7 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

22 EKİM 2009

SAYI : B.02.1.DPT.0.09.01-113 / 3670
KONU : Yazılı Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Dr. Cevdet YILMAZ)

İlgi: 12.10.2009 tarihli ve B.02.0.011/0847 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazı ile Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir. Söz konusu soru önergesinin cevapları ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Kemal MADENOĞLU
Müsteşar

EK: Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'e Ait Soru Önergesine Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının Cevapları

EK: ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'E AİT SORU ÖNERGESİNE DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞININ CEVAPLARI

1. Doğu Anadolu'da işsizliği önlemek için Devletin hangi yatırımları var?

Doğu Anadolu Bölgesi'nde istihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarının (AİP) etkin bir şekilde uygulanması özel bir önem arz etmektedir. Türkiye İş Kurumu (İŞKUR); istihdamın artırılması ve işgücü piyasasının nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanması amacıyla, AİP çerçevesinde işgücü yetiştirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Ayrıca, kişilerin özellikleri ile mesleklerin ve işyerlerinin gerektirdiği nitelik ve şartları karşılaştırarak, bireyin istek ve durumuna en uygun iş ve mesleği seçmesi, seçtiği meslek ile ilgili eğitim olanaklarından yararlanması, işe yerleştirilmesi ve işe uyumunun sağlanması amacıyla İŞKUR tarafından iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri verilmektedir. İşgücü yetiştirme faaliyetleri ve iş ve meslek danışmanlık hizmetleri işgücünün niteliğini artırarak, bireylerin daha kolay iş bulmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle, AİP'lerin daha yaygın ve etkin bir şekilde uygulanması amacıyla 5763 sayılı Kanun ile mevcut durumda sadece sigortalı işsizlerin yararlandığı iş bulma, danışmanlık hizmetleri, mesleki eğitim, işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetlerden İŞKUR'a kayıtlı tüm işsizlerin yararlanması sağlanmıştır. Söz konusu Kanun kapsamında, 2009 yılında İŞKUR'a ayrılan 511 milyon TL'nin 18,6 milyon TL'si Doğu Anadolu Bölgesindeki eğitim faaliyetlerine ve 10 milyon TL'si ise bölgedeki toplum yararına çalışma programlarına aktarılmıştır.

Ayrıca, mahalli idarelerin iç kaynaklarla yürüttükleri yatırımlar, KÖY-DES, BEL-DES ödenekleri ve il bazında ayrıştırılamayan muhtelif iller kapsamındaki yatırımlar hariç olmak üzere, 2002-2009 Dönemi kamu yatırım programlarında proje bazında yer alan ödenekler dikkate alındığında, il bazında dağıtılabilen ödenekler itibarıyla Doğu Anadolu Bölgesi illerinin ortalama payının yüzde 6,6 olduğu görülmektedir. Aynı bazda, 2009 yılında Doğu Anadolu Bölgesi illeri için ayrılan 1.090 milyon TL ödenegin muhtelif iller hariç Türkiye toplamı içindeki payı ise yüzde 7'dir. Yıllar itibarıyla kamu yatırım gelişmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: 2002-2009 Dönemi Doğu Anadolu Bölgesi İlleri Kamu Yatırım Tahsisleri*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ağrı	43091	24287	17998	43573	51110	61711	44113	86999
Bingöl	49664	39192	52045	45714	58740	68074	69730	64568
Bitlis	10596	20186	33378	50603	41493	36538	39377	65065
Elazığ	21594	33732	22190	37496	49542	80736	85442	97875
Erzincan	9440	6339	22971	26751	24788	28672	69290	64364
Erzurum	122714	135310	106453	153266	167935	204986	152315	192428
Hakkari	18914	6713	13138	16308	53043	18485	15407	49431
Kars	20754	20560	14143	32696	25592	37790	47999	61790
Malatya	55898	57469	52230	58262	41866	56033	105795	148203
Muş	44054	47522	54088	70267	70903	53738	37840	55337
Tunceli	45047	43616	35045	23592	16509	16204	20667	26926
Van	29855	43433	68610	108341	93407	83739	133952	125791
Ardahan	6264	8642	9936	21153	37312	20758	22659	20768
Iğdır	6876	5826	5014	10318	9058	14376	18733	30464
Doğu Anadolu Bölgesi Toplamı (**)	484761	492827	507239	698340	741298	781840	863319	1090009
Doğu Anadolu Bölgesinin Payı (%)	6,68	6,79	7,10	6,38	6,43	6,20	6,31	7,05
Muhtelif İller Hariç Türkiye Toplamı	7261676	7261973	7146423	10940470	11520196	12607506	13687532	15452499
Muhtelif İller	8271888	8747250	8946920	8958977	10088030	8905602	8227920	12006228
Muhtelif İller Dahil Türkiye Toplamı	15533564	16009223	1609343	19899447	21608226	21513108	21915452	27458727

*Yatırım programında yer alan yatırımları kapsamaktadır.

KÖY-DES ve BEL-DES ödenekleri ile mahalli idarelerin iç kaynaklarla yürüttükleri yatırımlar dahil değildir.

**İl bazında dağıtılamayan muhtelif iller kapsamındaki yatırımlar hariçtir.

2009 yılı yatırım programı itibarıyla, Doğu Anadolu Bölgesi illeri kamu yatırımlarının muhtelif iller kapsamındaki kamu yatırımları hariç olmak üzere Türkiye toplamı içindeki; 17.687 milyon TL ile toplam proje tutarı içindeki payının yüzde 11,4, 7.698 milyon TL ile 2008 sonuna kadar yapılan kümülatif harcama içindeki payının yüzde 11,5, 1.090 milyon TL ile 2009 yılı ödenegi içindeki payının ise yüzde 7,1 olduğu görülmektedir. İl bazında proje tutarı, kümülatif harcama ve ödenek bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: 2009 Yılı Doğu Anadolu Bölgesi Kamu Yatırımları*

	PROJE TUTARI		2008 Sonu Kümülatif Harcama			2009 Yatırımı		
	DİŞ	TOPLAM	DİŞ		TOPLAM	DİŞ		TOPLAM
			KREDİ	ÖZKAYNAK		KREDİ	ÖZKAYNAK	
Ağrı		1571773			307824			86999
Bingöl		1317945			643949			64568
Bitlis	19122	443113			221570	4080		65065
Elazığ	27796	1132103	27796		422035			97875
Erzincan	85624	849348	33939		573424	16079		64364
Erzurum	135124	2547171	133107		977080	1389		192428
Hakkari	482845	1094037	201038		105647	1		49431
Kars		856495			211859			61790
Malatya	403672	2700330	289361		1409008	29305	6	148203
Muş	467617	1432239	25791		704787	4788		55337
Tunceli	310156	1055764	14098		571226	1		26926
Van		1228308			435570	6345		125791
Ardahan	24942	293966		24602	172815		340	20768
Iğdır	147694	1164585	142813	488	941717		4393	30464
Doğu Anadolu Bölgesi İlleri Toplamı (**)	2104592	17687177	867943	25090	7698511	61988	4739	1090009
Doğu Anadolu Bölgesinin Payı (%)	4,7	11,4	5,2	8,1	11,5	1,3	0,8	7,1
Muhtelif İller Hariç Türkiye Toplamı (**)	44867155	15569792	16597620	310451	67103463	4845928	610275	15452499
Muhtelif İller	33760924	115329649	15053975	2595911	51648470	2317083	450208	12006228
Türkiye Toplamı	78628079	271027561	31651595	2906362	118751933	7163011	1060483	27458727

*Yatırım Programında yer alan yatırımlarını kapsamaktadır

KÖY-DES ve BEL-DES ödenekleri ile mahalli idarelerin iç kaynaklarla yürüttükleri yatırımlar dahil değildir.

**İl bazında dağıtılamayan muhtelif iller kapsamındaki yatırımlar hariçtir.

Doğu Anadolu Bölgesinde; Erzurum ilinin merkez olduğu Bayburt, Erzincan, Erzurum illerini kapsayan TRA1 Düzey 2 Bölgesinde ve Van ilinin merkez olduğu Bitlis, Hakkari, Muş, Van illerini kapsayan TRB2 Düzey 2 Bölgesinde olmak üzere iki adet Kalkınma Ajansı kurulmuştur. Van ilinin merkez olduğu Kalkınma Ajansının adı “Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı” olarak onaylanmış ve Genel sekreterinin ataması yapılmış ayrıca 22’si Uzman 6’sı Destek Personel olmak üzere 28 kişilik personelin istihdam süreci tamamlanmış ve personel görevlerine başlatılmıştır. Erzurum ilinin merkez olduğu bölgedeki diğer ajansın isim, amblem ve genel sekreterinin belirlenme süreci devam etmektedir. DAP Bölgesinde kurulan Kalkınma Ajanslarına 2009 yılı için tahsis edilen ödenek toplamı yaklaşık 30 milyon TL’dir.

Tablo 3: Kalkınma Ajanslarına 2009 Yılı İçin Tahsis Edilen Ödenek Dağılımı

Düzey 2 Bölgesi	Kapsadığı İller	2009 Yılı Transfer Ödeneği Tutarı (Bin TL)
TRA1	Bayburt, Erzincan, Erzurum	12.771
TRB2	Bitlis, Hakkari, Muş, Van	16.820
	Toplam (4 Ajans)	29.591

KÖYDES Projesi kapsamında 2008 yılında ayrılan 119,5 milyon TL (toplamın yüzde 24’ü) ile gerçekleştirilen projeler neticesinde bölge geneline; 70 km ham yol, 1.278 km stabilize, 1.678 km asfalt ve 596 km onarım olmak üzere toplam 3.622 km yol hizmeti ile 32’si susuz ve 774’ü suyu yetersiz olmak üzere toplam 806 adet üniteye içmesuyu hizmeti götürülmüştür. 2009 yılında ise 141 milyon TL (yüzde 28) ödenek ayrılmıştır. Söz konusu ödenekle Haziran ayı itibarıyla bölge genelinde; 27 km ham, 1165 km stabilize, 1278 km asfalt ve 403 km onarım olmak üzere toplam 2874 km yol hizmeti ile 30’u susuz ve 304’ü suyu yetersiz olmak üzere toplam 334 adet üniteye içme suyu hizmeti götürülmesi planlanmaktadır.

Doğu Anadolu Bölgesindeki Önemli Bazı Projeler;

Sulama Projeleri;

- ◇ Erzurum (Kuzgun-Daphan I. Merhale)
- ◇ Demirdöven
- ◇ Hınıs I. Merhale
- ◇ Pazaryolu
- ◇ Erzurum-Palandöken
- ◇ Ağrı-Yazıcı
- ◇ Erzincan II. Merhale
- ◇ Kuzova Pompaj Sulaması
- ◇ Bingöl-Gözeler

- ◊ Malatya-Çat
- ◊ Darende-Gökpınar
- ◊ Malatya-Yoncalı
- ◊ Malatya-Kuruçay
- ◊ Malatya-Kapıkaya
- ◊ Van-Engil II. Merhale
- ◊ Erciş-Pay
- ◊ Hakkari-Yüksekova
- ◊ Muş-Hınıs-Ulusu
- ◊ Kars-Selim
- ◊ Kars Çayı Havzası I. Merhale
- ◊ Çıldır II. Merhale
- ◊ Iğdır
- ◊ Yukarı Kelkit (Köse Barajı ve Sulaması)
- ◊ Yukarı Kelkit (Sadak Barajı ve Sulaması)

Enerji Projeleri;

- ◊ Munzur-Uzunçayır (Uzunçayır Barajı ve HES)
- ◊ Alpaslan I ve Alpaslan II Barajı ve HES
- ◊ Kığı Barajı ve HES
- ◊ Munzur-Konaktepe (Konaktepe Barajı ve HES)
- ◊ Yk.Çoruh Havzası I. Merhale (Laleli Barajı ve HES)
- ◊ Zap (Hakkari Barajı ve HES)
- ◊ Ağrı-Van EİH (Toprak Teli Fiber Optikli)
- ◊ Batman-Siirt-Van EİH (Toprak Teli Fiber Optikli)
- ◊ Borçka- Sınır (Gürcistan) EİH (Toprak Teli Fiber Optikli)
- ◊ Keban HES'de Etüt, Müşavirlik Hizmetleri ve Rehabilitasyon İşleri

Karayolu Projeleri;

- ◊ Elazığ-Malatya
- ◊ Malatya-Gölbaşı
- ◊ Elazığ-Bingöl
- ◊ Tunceli-Pülümür-16.Bl.Hd.
- ◊ (Malatya-Gölbaşı)A.-Darende-6.Bl.Hd.
- ◊ Elazığ-Sivrice Ayr.-Maden-9.Bl.Hd.
- ◊ Van-Muradiye Ayr.
- ◊ Tatvan Ayr.-Bitlis-9.Bl.Hd.(Bitlis G.Dahil)
- ◊ (Bitlis-Tatvan)Ayr.-Muş(Hv.Alanı Bğl. D.)
- ◊ Kusgunkiran Tüneli
- ◊ Edremit-Gevaş Ayr.
- ◊ Gevaş Ayr.-Bitlis İl Sınırı
- ◊ Van İl Sınırı-Tatvan
- ◊ Erzurum-Pasinler-Horasan
- ◊ Ağrı-Eleşkirt
- ◊ 16. Bl.Hd.-Tercan-Aşkale
- ◊ Taşlıçay-Diyadin Ayr.

- ◊ Kars-Selim-Horasan
- ◊ Iğdır-Doğubayazıt
- ◊ Iğdır-Aralık-Dilucu Sınır Kapısı
- ◊ Horasan-Eleşkirt
- ◊ Ağrı-Taşlıçay
- ◊ Aşkale-Erzurum (Erzurum Çevre Yolu ve Hv.Alanı Bağl. Dahil)
- ◊ Diyadin Ayr.-Doğubayazıt
- ◊ (Erzincan-Pülümür)Ayr.-12.Bl.Hd.
- ◊ Erzincan Çevre Yolu
- ◊ Refahiye-Erzincan
- ◊ Trabzon-Aşkale
- ◊ Kemah-İliç-Divriği İl Yolu

Demiryolu Projeleri;

- ◊ Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan Demiryolu (Kars-Ahılkelek-Tiflis-Bakü)
- ◊ Lojistik Merkez Kurulması (Erzurum-Palandöken)

Havayolu Projeleri;

- ◊ Bingöl Havaalanı
- ◊ Hakkari Havaalanı
- ◊ Ağrı Havaalanı

KOBİ, Organize Sanayi Bölgeleri, Küçük Sanayi Siteleri;

OSB Projeleri (Ağrı, Ardahan, Bitlis, Elazığ Merkez III, Erzurum Merkez II, Erzurum Oltu, Erzurum Merkez Besi, Hakkari, Iğdır, Kars Besi, Malatya Darende, Malatya)

KSS Projeleri (Ağrı Tutak, Ağrı Diyadin, Ardahan Göle, Bingöl Genç, Bitlis-Güroymak, Elazığ Merkez İlave, Erzincan İmalatçılar, Erzincan Üzümlü, Erzurum Aziziye Otoban, Hakkari II, Hakkari Şemdinli, Hakkari-Yüksekova, Kars Yeşil Kağızman, Malatya-Doğanşehir, Muş Varto, Van Çaldıran, Van Gevaş, Van Erciş, Van Keresteciler)

2. Yeni iş sahaları açmak için bir çalışması var mı?

Bölgesel gelişmişlik farklılıklarını azaltmak, rekabet gücünü artıracak, teknoloji ve ar-ge içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlara destek olmak, sektörel kümelenmeyi desteklemek ve desteklenecek yatırım konularında ekonomik ölçek kriterlerini öne çıkarmak amacıyla 16.07.2009 tarihinde yeni bir teşvik paketi açıklanmıştır. Bu pakette yer alan iller sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerine göre dört gruba ayrılmıştır. En düşük gelişmişlik düzeyine sahip iller 4. bölgede yer almaktadır. Doğu Anadolu Bölgesindeki iller de, bu sınıflandırmada 4. bölgede yer almaktadır. Pakette, 3. ve 4. Bölgeleri oluşturan doğu ve güneydoğu bölgelerinde, tarım ve tarıma dayalı imalat sanayi, konfeksiyon, deri, plastik, kauçuk, metal

eşya gibi emek yoğun sektörlerin yanı sıra turizm, sağlık ve eğitim yatırımlarının da teşvik edilmesi öngörülmektedir. Bu pakette, 4. bölge için kurumlar vergisi indirimi, SSK işveren primi desteği ve faiz desteği diğer bölgelere göre daha yüksek düzeydedir. Örneğin, bölgesel ve sektörel ve büyük proje yatırımlarında yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranı teşvik ile birlikte 1. bölgede yüzde 10, 2. bölgede yüzde 8, 3. bölgede yüzde 4 ve 4. bölgede yüzde 2 olarak uygulanacaktır.

3. Bu yeşil kartlı olanların sayısını düşürmek için bir çalışma var mıdır varsa ne zaman ve nasıl yapılacaktır?

Bilindiği gibi, 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun uyarınca, Sağlık Bakanlığı tarafından muhtaç vatandaşlara sağlık yardımları yapılmaktadır. Söz konusu yardımlar yoksul vatandaşlara yönelik olup sosyal yardım niteliğindedir. Devletin yoksullukla mücadeleye yönelik politika ve uygulamaları yoksul kişi sayısını azaltmayı ve dolayısıyla da sosyal yardım alan kişi sayısını azaltmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda halihazırda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma vakıfları tarafından yoksulları üretken duruma geçirmeye yönelik proje destekleri verilmektedir. Ayrıca, yoksul vatandaşların kayıtlı sigortalı olarak çalışmalarını ve böylece sağlık hizmetlerini sigortalı olarak elde edebilmelerini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda, 2010-2012 Orta Vadeli Programında "Yoksullukla mücadele kapsamındaki hizmetlerde, yoksulluğun nesiller arası aktarımını ve yoksulluk kültürünün oluşmasını önleyecek uygulamalara ağırlık verilecektir" önceliği yer almaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile de tüm vatandaşların genel sağlık sigortalısı sayılması, prim ödeme gücü bulunmayanların primlerinin devlet tarafından karşılanması ve primi devlet tarafından karşılanacak olanların belirlenmesi için bir test yönteminin oluşturulmasına ilişkin hükümler getirilmiştir. Söz konusu hükümlerle tüm vatandaşların sağlık hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanması ve sosyal yardım niteliğinde olan sağlık yardımlarının da gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşması hedeflenmektedir.